

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสารของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับความรู้ความเข้าใจของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ดูแลร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ ในเขตกรุงเทพมหานคร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยมีจำนวน 384 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended Questions)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยวิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ปรากฏว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.887 สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม กับผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร จนครบจำนวนที่กำหนดไว้ โดยใช้ทีมเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อไว้

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปร สำหรับตัวแปรอิสระที่มีกลุ่มตัวเลือก 2 กลุ่มใช้ t-test ตัวแปรอิสระที่มีกลุ่มตัวเลือกมากกว่า 2 กลุ่มใช้ One-Way ANOVA กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม จะทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายกลุ่มเป็นรายคู่โดยใช้ LSD การหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็น Rating scale ใช้ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) นอกจากนี้ข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งหมดใช้การวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่างอายุ 18 ปี ไม่เกิน 30 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีสถานภาพโสด เป็นพนักงานดูแลร้าน มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 1 ปี และให้การดูแลเครื่องคอมพิวเตอร์น้อยกว่า 20 เครื่อง

5.1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสารของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พบว่า การรับรู้ข่าวสารของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่โดยภาพรวม มีระดับการรับรู้ข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

5.1.2.1 ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.63

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทราบพระราชบัญญัติฯ ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.29 รองลงมาได้แก่ ทราบพระราชบัญญัติฯ ผ่านสื่อโทรทัศน์ มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.86 และ ทราบพระราชบัญญัติฯ จากเพื่อน/บุคคลทั่วไป มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.76

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทราบพระราชบัญญัติฯจากแผ่นพับ มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.31

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อที่ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตให้ความเห็นต่างกันมากที่สุดได้แก่ ทราบพระราชบัญญัติฯจากหนังสือจัดทำโดยหน่วยงานของรัฐ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.728

และข้อที่ให้ความเห็นต่างกันน้อยที่สุด ได้แก่ ทราบพระราชบัญญัติฯจากโปสเตอร์ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.534

5.1.2.2 ด้านการให้ความสนใจ พบว่า การให้ความสนใจโดยรวม มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.12

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้ความสนใจเฉพาะระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 รองลงมาได้แก่ ให้ความสนใจต่อแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 และ ให้ความสนใจต่อระเบียบข้อบังคับต่างๆ ตาม พระราชบัญญัติฯ มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.35

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติฯ ด้วยตนเอง มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.89

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อที่ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตให้ความเห็นต่างกันมากที่สุดได้แก่ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ด้วยตนเอง โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.782

และข้อที่ให้ความเห็นต่างกันน้อยที่สุด ได้แก่ ให้ความสนใจเฉพาะระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.668

5.1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติฯด้วยการกระทำคามผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯโดยภาพรวม มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

5.1.3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจความหมายของ คำ/ประโยค พบว่า ความรู้ความเข้าใจความหมายของ คำ/ประโยค โดยรวม มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.84

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเข้าสู่อินเทอร์เน็ต มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 รองลงมาได้แก่ ผู้ให้บริการ มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย

เท่ากับ 1.94 และผู้ใช้บริการ มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.93

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อมูลจรรยาบรรณคอมพิวเตอร์ มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.49

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อที่ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตให้ความเห็นต่างกันมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจรรยาบรรณคอมพิวเตอร์ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.501

และข้อที่ให้ความเห็นต่างกันน้อยที่สุด ได้แก่ การเข้าสู่อินเทอร์เน็ต โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.200

5.1.3.2 ด้านการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามพระราชบัญญัติฯ พบว่า ความรู้ความเข้าใจความหมายของการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติฯ โดยรวม มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.81

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การนำเข้าสู่ข้อมูลลามกอนาจารสู่ระบบคอมพิวเตอร์ มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 รองลงมาได้แก่ การเผยแพร่ภาพตัดต่อที่เป็นการหมิ่นประมาทเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 และ การส่งต่อข้อมูลโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูล ปลอม หรือข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ หรือข้อมูลอันลามกอนาจาร มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.87

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ หน้าที่ผู้ให้บริการต้องเก็บข้อมูลจรรยาบรรณคอมพิวเตอร์ มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.63

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อที่ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตให้ความเห็นต่างกันมากที่สุด ได้แก่ หน้าที่ผู้ให้บริการต้องเก็บข้อมูลจรรยาบรรณคอมพิวเตอร์ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.483

และข้อที่ให้ความเห็นต่างกันน้อยที่สุด ได้แก่ การเผยแพร่ภาพตัดต่อที่เป็นการหมิ่นประมาทเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.328

5.1.4 จากวัตถุประสงค์ในข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้เป็นสมมติฐานที่ 1 และสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ด้านอายุ และด้านวุฒิการศึกษา ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่

ผู้ประกอบการที่มีกลุ่มอายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แตกต่างกัน โดยที่ กลุ่มที่มีอายุ 18 ปี ไม่เกิน 30 ปี กลุ่มที่มีอายุ 30 ปี ไม่เกิน 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 40 ปี ไม่เกิน 50 ปี ให้ระดับความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

ผู้ประกอบการที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แตกต่างกัน โดยที่กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ให้ระดับความรู้ความเข้าใจ มากกว่ากลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

สำหรับสถานภาพด้านเพศ สถานภาพครอบครัว สถานภาพการทำงาน ประสบการณ์การทำงาน และจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความดูแล ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.5 จากวัตถุประสงค์ในข้อที่ 4 เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับความรู้ความเข้าใจของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้เป็นสมมติฐานที่ 2 และสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้ข่าวสารโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.389 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ

5.1.6 เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยได้แยกแยะการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ มีรายละเอียดดังนี้

5.1.6.1 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ได้แก่ ต้องการให้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น ต้องการให้มีเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ถึงร้านอินเทอร์เน็ตโดยตรง เช่น การส่งเอกสาร การเดินประชาสัมพันธ์ การสัมมนา เป็นต้น อยากให้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายละเอียดให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย

ต้องการให้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ครอบคลุมทุกสื่อ ต้องการให้มีเอกสาร แผ่นพับ แจกตามร้าน อินเทอร์เน็ต เพิ่มช่องทางในการกระจายข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น ต้องการให้เสนอข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ให้มากขึ้น อยากให้มีโปสเตอร์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ปิดตามร้าน อินเทอร์เน็ต และควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารโดยใช้เว็บไซต์เป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย และสะดวกรวดเร็วกว่าที่เป็นอยู่

5.1.6.2 ความคิดเห็นอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ได้แก่ ควรมีการทำประชาพิจารณ์ก่อนออกพระราชบัญญัติฯ เนื้อหาของพระราชบัญญัติฯ ไม่รัดกุม มีบางข้อไม่ชัดเจน ควรมีการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดอย่างจริงจัง ควรมีซอฟต์แวร์รองรับช่วยตรวจสอบไม่ให้มีการกระทำความผิดในร้านอินเทอร์เน็ต ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับร้าน อินเทอร์เน็ตโดยตรง ฝึกอบรมร้านอินเทอร์เน็ตให้มีมาตรฐานเดียวกัน ควรมีบุคคลหรือคณะบุคคลที่สามารถให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ ได้ และควรมีข้อบังคับว่าผู้ใช้บริการต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่ผู้ให้บริการ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทำให้ทราบข้อเท็จจริงซึ่งควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พบว่า

5.2.1.1 ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารโดยรวม มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 หมายความว่า ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ต ได้รับการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารน้อย อาจจะเป็นได้ว่าการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย หรือช่องทางการ เผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อยังไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย ศิริ วสุธา, พันตำรวจตรี (2534) ศึกษาเรื่องทัศนคติของผู้ประกอบกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ในเขต กรุงเทพมหานครที่มีต่อพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ.2530 กล่าวว่า ผู้ประกอบกิจการส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารน้อย คิดเป็นร้อยละ 50.70

กรณีพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทราบ พระราชบัญญัติฯ ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.29 หมายความว่า ช่องทางที่ข่าวสารเผยแพร่ข้อมูลถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุดได้แก่การ เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุขญา สมัครการ (2550) ศึกษาเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัย ทางรถ พ.ศ. 2535 ในเขตเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่กล่าวว่า กลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่ (61.7%) เคยรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกันภัยตามพระราชบัญญัติโดย สื่อ ประเภทสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับส่วนใหญ่ (70.5%) เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์, แผ่นพับ และโปสเตอร์) จะเห็นได้ว่าความแตกต่างของประชากรจะมีผลต่อการรับรู้ข่าวสาร ในการศึกษา

วิจัยครั้งนี้ประชากรเป็นผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตอาจไม่มีเวลาที่จะดูโทรทัศน์ หรืออ่านหนังสือพิมพ์ เวลาส่วนใหญ่อยู่กับหน้าจอคอมพิวเตอร์ดังนั้นสื่อที่เหมาะสมในการเผยแพร่ข่าวสารสมควรเป็นสื่อทางอินเทอร์เน็ต

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อที่ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตให้ความเห็นต่างกันมากที่สุดได้แก่ ทราบพระราชบัญญัติฯ จากหนังสือจัดทำโดยหน่วยงานของรัฐ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.728 หมายความว่า ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตมีความเห็นต่างกันในเรื่องการได้รับข้อมูลจากการจัดทำหนังสือโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่หนังสืออาจส่งไม่ทั่วถึงผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตทุกกลุ่มบางกลุ่มอาจได้รับบางกลุ่มอาจไม่ได้รับหนังสือ ดังนั้นจึงควรให้มีการดาวน์โหลดหนังสือได้จากทางอินเทอร์เน็ตโดยตรง และข้อที่ให้ความเห็นต่างกันน้อยที่สุด ได้แก่ ทราบพระราชบัญญัติฯ จากโปสเตอร์ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.534 หมายความว่าผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตทุกกลุ่มได้รับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางแผ่นพับน้อยเหมือนกัน

5.2.1.2 ด้านการให้ความสนใจโดยรวม มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.12 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารโดยรวมที่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 หมายความว่า ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตมีการค้นคว้าข้อมูลข่าวสารด้วยตนเองมากกว่าการได้รับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

กรณีพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ให้ความสนใจเฉพาะระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 หมายความว่า ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตต่างให้ความสนใจระเบียบข้อบังคับของพระราชบัญญัติฯ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองมากที่สุด เพื่อนำมาปฏิบัติให้ถูกต้องตาม ข้อกำหนดของพระราชบัญญัติฯ

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ด้วยตนเอง มีระดับการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 หมายความว่า ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตต้องการทราบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ จึงให้ความสนใจค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อที่ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตให้ความเห็นต่างกันมากที่สุดได้แก่ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ด้วยตนเอง โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.782 หมายความว่า ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตมีความเห็นต่างกันในเรื่องการค้นคว้าด้วยตนเองอาจเป็นได้ว่าผู้ให้บริการบางส่วนไม่สามารถหาข้อมูลได้ตามที่ต้องการ และข้อที่ให้ความเห็นต่างกันน้อยที่สุดได้แก่ ให้ความสนใจเฉพาะระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.668 หมายความว่า ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตต่างให้ความสนใจในระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจของผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ที่มีต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ โดยภาพรวม มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 หมายความว่า โดยรวมแล้วพระราชบัญญัติที่ออกมานั้นผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตมีความเข้าใจถึงความหมายของคำที่ใช้สื่อความหมายและความหมายของการกระทำความผิดค่อนข้างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญฤทธิ์ สราภิรมย์ (2547) ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540: ศึกษากรณีข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ที่กล่าวว่า ข้าราชการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

5.2.2.1 ด้านความเข้าใจความหมายของ คำ/ประโยค กรณีพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเข้าสู่อินเทอร์เน็ต มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.96 รองลงมาได้แก่ ผู้ให้บริการ มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 และ ผู้ใช้บริการ มีระดับความรู้ความเข้าใจมีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 หมายความว่า ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ต ต่างมีความเข้าใจความหมายคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฯ ได้ดี เพราะเป็นคำที่ใช้อยู่เป็นประจำ

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.49 เนื่องจากคำว่า “ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์” เป็นศัพท์ที่บัญญัติขึ้นใหม่ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทำให้ผู้ให้บริการบางส่วนไม่เข้าใจความหมาย

สำหรับผลการพิจารณาจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อที่ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตให้ความเห็นต่างกันมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.501 จากการศึกษาพบว่าผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ต ได้รับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในระดับน้อยจึงต้องค้นคว้าด้วยตนเองซึ่งอาจมีบางส่วนไม่ได้ค้นคว้าจึงไม่เข้าใจความหมาย “ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์” ซึ่งหมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา ชนิดของบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์

และข้อที่ให้ความเห็นต่างกันน้อยที่สุด ได้แก่ การเข้าสู่อินเทอร์เน็ต โดยมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.200 เนื่องจากผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตเป็นผู้ให้บริการเข้าสู่อินเทอร์เน็ตจึงเข้าใจความหมายของ “การเข้าสู่อินเทอร์เน็ต” ได้ดี

5.2.2.2 ด้านการกระทำความผิด กรณีพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การนำเข้าข้อมูลลามกอนาจารสู่ระบบคอมพิวเตอร์ มีระดับความรู้

ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 รองลงมาได้แก่ การเผยแพร่ภาพตัดต่อที่เป็นการหมิ่นประมาทเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 และ การส่งต่อข้อมูลโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลปลอม หรือข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ หรือข้อมูลอันลามกอนาจาร มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับ การเผยแพร่ภาพตัดต่อที่เป็นการหมิ่นประมาท การนำเข้าข้อมูลลามกอนาจารเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ หรือการส่งต่อข้อมูลโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลปลอม หรือข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ หรือข้อมูลอันลามกอนาจาร มักเป็นข่าวทางสื่อบ่อย ๆ ทำให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีความเข้าใจความหมายของการกระทำความผิด

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ หน้าที่ผู้ให้บริการต้องเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 เนื่องจากผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตบางส่วนไม่เข้าใจความหมายของ “ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์” จึงไม่เข้าใจ “หน้าที่ผู้ให้บริการต้องเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์” ไปด้วย

5.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

5.2.3.1 สมมติฐานที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันมีการรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ด้านอายุ และด้านวุฒิการศึกษา ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรธพล สุดสาย,ร.ต.อ. (2544) ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี กล่าวว่า อายุ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา วิริตยา (2547) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจ ได้แก่ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และกลุ่มภารกิจ

จะเห็นได้ว่า อายุของผู้ตอบแบบสอบถามจะมีผลโดยตรงต่อความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติฯ จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 18 ปี ไม่เกิน 30 ปี กลุ่มที่มีอายุ 30 ปี ไม่เกิน 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุ 40 ปี ไม่เกิน 50 ปี ให้ระดับความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า 50 ปี สำหรับวุฒิการศึกษา หรือระดับการศึกษานั้น พบว่า กลุ่มที่มีวุฒิมัธยมศึกษาปริญญาดตรี ให้ระดับความรู้ความเข้าใจ มากกว่ากลุ่มที่มีวุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ พุฒิกัญฐก์ มนเลี้ยง (2550) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ที่กล่าวว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพและการเข้าร่วมสัมมนาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

5.2.3.2 สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับความรู้อุบัติเหตุเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยนำผลการทดสอบสมมติฐานมาอภิปราย ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การรับรู้ข่าวสารโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับความรู้อุบัติเหตุโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่ค่าสหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวกหมายถึงมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.389 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ชัดแย้งกับงานวิจัยของ ปริญญา วิริตยา (2547) ที่ศึกษาเรื่องความรู้อุบัติเหตุเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่กล่าวว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้อุบัติเหตุ

5.2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้การเสนอแนะเกี่ยวกับ ความต้องการให้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ต้องการให้มีเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ถึงร้านอินเทอร์เน็ตโดยตรง เช่น การส่งเอกสาร การเดินประชาสัมพันธ์ การสัมมนา เป็นต้น และอยากให้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายละเอียดให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของพุฒิกัญญ์ มนเสียง (2550) ศึกษาเรื่องความรู้อุบัติเหตุของประชาชนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้ประชาชนขาดความรู้อุบัติเหตุเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 คือ ปัญหาในเรื่องการขออนุญาตก่อสร้างอาคารการเผยแพร่เอกสารยังไม่ทั่วถึง และภาษากฎหมายบางครั้งยากต่อการทำความเข้าใจ

แสดงว่าการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ผ่านมายังมีน้อย และการนำเสนอที่ถึงไม่ถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรง อาจเป็นไปได้ว่าพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ผู้ให้บริการสามารถแยกออกได้ถึง 4 ประเภทได้แก่ ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้ให้บริการเข้าถึงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ผู้ให้บริการเช่าระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้บริการโปรแกรมประยุกต์ต่างๆ และผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ต จึงทำให้การเจาะกลุ่มเป้าหมายโดยตรงทำได้ไม่ทั่วถึง เพื่อความสะดวกและรวดเร็วควรเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ จะทำให้ถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น และยังสามารทำให้รายละเอียดได้ชัดเจนมากกว่าโดยเปิดให้มีการถามคำถามผ่าน เว็บบอร์ด และมีผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ตอบคำถาม ซึ่งจะสร้างความมั่นใจแก่ผู้ประกอบการในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติฯ ด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยแบ่งการเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

5.3.1.1 ในการออกกฎหมายหรือออกพระราชบัญญัตินั้นควรจะมีการทำประชาพิจารณ์ถึงผลได้ ผลเสีย และข้อกฎหมายจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กฎหมายออกมามีความตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบต่อทุกส่วนน้อยที่สุด

5.3.1.2 การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติฯ ควรทำอย่างจริงจัง และต่อเนื่องเข้าถึงกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทุกส่วน เช่น ในร้านอินเทอร์เน็ต ควรมีโปสเตอร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับข้อกฎหมายและระบุโทษของการกระทำความผิดแต่ละมาตรา ปิดประกาศไว้ทุกร้าน ประชาชนหรือนักศึกษาควรได้รับแผ่นพับเกี่ยวกับกฎหมายและการกระทำความผิดแจกตามสถาบันหรือศูนย์การค้า

5.3.1.3 ความชัดเจนของเนื้อหาตามพระราชบัญญัติเนื่องจากเนื้อหาของพระราชบัญญัติฯซึ่งเป็นภาษากฎหมาย ประชาชนทั่วไปอ่านแล้วไม่เข้าใจทั้งหมดหรือแปลความหมายไม่ถูกต้อง ในทางปฏิบัติอาจไม่เข้าใจตรงตามความหมายของข้อกฎหมายที่กำหนดไว้ จึงควรจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงคอยให้คำอธิบาย อาจจัดทำเป็นเว็บไซต์สำหรับเผยแพร่ข้อมูลและตอบคำถามตลอดจนสายตรงสำหรับการให้บริการความรู้

5.3.1.4 ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ตไม่เข้าใจความหมายของข้อมูลจรรยาบรรณคอมพิวเตอร์ และหน้าที่ผู้ให้บริการต้องเก็บข้อมูลจรรยาบรรณคอมพิวเตอร์ไว้ 90 วัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าถึงกลุ่มผู้ประกอบการ และกำหนดให้ร้านอินเทอร์เน็ตต้องปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกัน อนึ่งกฎหมายควรครอบคลุมถึงผู้ใช้บริการต้องให้ข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้ให้บริการ

5.3.1.5 ผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตรายใหม่ ควรทำความเข้าใจกับกฎหมายหรือ พระราชบัญญัติฯ ที่เกี่ยวข้อง และข้อปฏิบัติต่างๆ ก่อนตัดสินใจเปิดกิจการ ในการปฏิบัติตามกฎหมาย พระราชบัญญัติฯ อาจต้องซื้ออุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ หรืออาจต้องมีพนักงานเพิ่มขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นต้นทุนในการดำเนินกิจการที่เพิ่มขึ้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการทดสอบความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายสำหรับผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตที่จะเปิดร้านใหม่ด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้

5.3.2.1 ศึกษาผลกระทบของผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

5.3.2.2 ศึกษาแนวทางการออกพระราชบัญญัติความคุ้มครองผู้ประกอบการร้านอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะ

5.3.2.3 ศึกษาผลกระทบของกิจการต่อการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550